

Stanovisko Výboru regiónov na tému „Piata správa o súdržnosti“

(2011/C 166/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- vníma pozitívne, že budúca politika súdržnosti bude môcť pokryť všetky európske regióny, bez ohľadu na to, aká je ich úroveň rozvoja, a podporuje vytvorenie novej medzikategórie regiónov, ktorá by bola založená na zásade rovnakého zaobchádzania so všetkými regiónmi;
- si želá, aby sa pri zavádzaní a hodnotení programov prihliadalo aj na ďalšie kritériá, ktoré by dopĺňali HDP a ktoré by umožnili lepšie zhodnotiť stupeň rozvoja každého regiónu;
- opakuje svoje želanie, aby v rámci politiky súdržnosti zostal ESF začlenený medzi štrukturálne fondy, a domnieva sa, že pri jeho využívaní treba prihliadať na územný rozmer;
- si želá, aby sa posilnil cieľ územnej spolupráce, najmä z finančného hľadiska, a odporúča, aby sa finančné prostriedky určené na programy územnej spolupráce už nerozdeľovali na úrovni štátov, ale na úrovni Spoločenstva;
- podporuje všeobecnú zásadu prepojenia politiky súdržnosti s cieľmi stratégie Európa 2020, ale pripomína, že politika súdržnosti nesmie slúžiť výlučne tejto stratégii, pretože má svoje vlastné ciele stanovené v zmluvách;
- si želá, aby sa cieľ územnej súdržnosti premietol do stanovenia prioritnej územnej línie v zozname EÚ, a tak dopĺňal témy súvisiace so stratégiou Európa 2020;
- podporuje myšlienku vytvoriť spoločný strategický rámec a navrhuje, aby sa do „zmlúv o rozvojom a investičnom partnerstve“ zapájali územné samosprávy v každom členskom štáte v súlade so zásadami viacúrovňového riadenia;
- je proti opatreniam tzv. externej makroekonomickej podmienenosti, ako aj proti návrhu vytvoriť výkonnostnú rezervu; uznáva, že je potrebné zaviesť nové formy finančnej podmienenosti, ktoré by boli späté s výsledkami, pričom by sa mali zvoliť kritériá, ktoré by boli všeobecné, spravodlivé a primerané a opierali by sa o zásadu rovnakého zaobchádzania.

Spravodajca	pán Michel DELEBARRE (FR/SES), primátor mesta Dunkerque
Referenčný dokument	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke – Závety z piatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: budúcnosť politiky súdržnosti KOM(2010) 642 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. víta zverejnenie piatej správy o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, ktorá predstavuje **dobrý základ pre diskusiu** o smerovaniach v oblasti politiky súdržnosti po roku 2013;

2. uznáva, že v tejto správe o súdržnosti, ktorá je prvou správou tohto druhu, odkedy nadobudla účinnosť Lisabonská zmluva, Európska komisia uskutočnila rozsiahlu analýzu, najmä pokiaľ ide o začlenenie územnej súdržnosti medzi hlavné ciele Únie. Lutuje však, že správa sa opiera hlavne o štatistiky z obdobia pred **finančnou, hospodárskou a sociálnou krízou**, s ktorou Európska únia zápasí od roku 2008. Žiada preto, aby ďalšie plánovacie obdobie vychádzalo zo štatistických údajov po kríze, a vyzýva Radu a členské štáty, aby v politickej a administratívnej oblasti vynaložili všemožné úsilie zamerané na dosiahnutie tohto cieľa. Okrem toho si táto skutočnosť vyžaduje, aby boli použité ďalšie doplnkové a aktualizovanejšie ukazovatele na zistenie skutočného stavu rozvoja regiónov, pretože samotný rast HDP nebude odrážať skutočný dosah krízy. Výbor regiónov sa už k tejto otázke vyjadril v stanovisku na tému „Meranie pokroku nad rámec HDP“. Navrhol v ňom dva komplexné ukazovatele, ktoré budú k dispozícii v krátkodobom horizonte, a to komplexný environmentálny index a harmonizovaný sociálny prieskum na regionálnej úrovni;

3. sa teší z **pozitívnych výsledkov politiky súdržnosti**, ktorá umožnila vytvoriť rast a nové pracovné miesta a zveladiť ľudský kapitál, pomohla uľahčiť budovanie infraštruktúry dôležitej pre dané územia a zlepšiť ochranu životného prostredia. Zdôrazňuje, že politika súdržnosti je takisto uznávaná ako hybná sila konkurencieschopnosti a inovácie, najmä vďaka svojej schopnosti zmobilizovať potenciál súkromného sektora;

4. konštatuje, že napriek pokroku, ktorý politika súdržnosti dosiahla v oblasti znižovania rozdielov, i naďalej **pretrváva** medzi európskymi regiónmi a v rámci nich **veľká nerovnováha**, spočívajúca najmä v rozdieloch v rozvoji infraštruktúry,

prijmoch, kvalite verejných služieb a prístupe k nim, ktorú ešte viac zvyrazňujú diferencované dôsledky hospodárskej a finančnej krízy a čoraz naliehavejšie výzvy, ako je globalizácia, nezamestnanosť (najmä mladých ľudí), starnutie obyvateľstva, klimatické zmeny a energetická závislosť;

5. preto dôrazne žiada, aby sa na politiku súdržnosti vyčlenili **prostriedky** zodpovedajúce jej cieľom, to znamená posilňovať opatrenia na úrovni jednotlivých členských štátov a na regionálnej a miestnej úrovni, aby bolo možné dosiahnuť ozajstnú hospodársku, sociálnu a územnú rovnováhu medzi európskymi regiónmi;

6. pripomína, že **prínosom Spoločenstva** z hľadiska politiky súdržnosti je predovšetkým:

- **solidárny prístup** spočívajúci v podpore vyváženého rozvoja na úrovni Únie,
- **strategický prístup** spočívajúci v určení hlavných cieľov prispôbených potrebám daného územia a jeho obyvateľov,
- **integrováný prístup** spočívajúci na súčinnosti sektorových politík na danom území,
- **transverzálny prístup** rôznych politík, ktoré majú dosah na územia,
- **územný prístup** na základe územnej diagnózy poukazujúcej na silné stránky, ako aj na slabiny každého regiónu,
- **viacročná perspektíva**, v rámci ktorej sa vytyčujú ciele na krátke, stredne dlhé a dlhé obdobia,
- **partnerstvo**, ktoré spája európsku, štátnu, regionálnu a miestnu úroveň, ako aj sociálno-hospodárskych aktérov pôsobiacich na danom území, pri príprave a realizácii operačných programov;

7. pripomína, že vďaka tomuto jedinečnému prístupu politika súdržnosti, viac ako ktorákoľvek iná politika Európskej únie, umožňuje zviditeľniť európsku integráciu na úrovni územných celkov a v očiach občanov, a prináša koordinované riešenia, ktoré sú primerané ich potrebám;

Nová štruktúra politiky súdržnosti

Politika súdržnosti pre všetky regióny, prispôbená ich úrovni rozvoja

8. vníma pozitívne, že piata správa o súdržnosti potvrdzuje, že budúca politika súdržnosti bude môcť pokryť **všetky európske regióny**, bez ohľadu na to, aká je ich úroveň rozvoja. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že štrukturálne fondy sa budú musieť prioritne zamerať na najmenej rozvinuté európske regióny a zároveň budú musieť poskytovať nevyhnutnú podporu aj ostatným regiónom, s cieľom pomôcť im na ceste ku konkurencieschopnosti, zamestnanosti, sociálnemu začleneniu a trvalo udržateľnému rozvoju, a tak podporovať harmonický rozvoj na celom území EÚ;

9. považuje za vhodné zvážiť vytvorenie **novej „medzikategórie“** regiónov, ktoré sa pohybujú medzi 75 a 90 % HDP Spoločenstva. Tento systém by mal obmedziť účinky spojené so súčasnou hraničnou hodnotou 75 % HDP Spoločenstva (súčasná hranica na získanie pomoci medzi cieľmi „konvergencia“ a „konkurencieschopnosť“), zaručil by týmto regiónom rovnaké zaobchádzanie. Ide o to, aby sa zohľadnili ťažkosti regiónov, na ktoré sa od roku 2013 po prvý raz nebude vzťahovať cieľ „konvergencia“, ale aj regiónov, ktoré síce v súčasnom plánovacom období mali nárok na prostriedky z cieľa „konkurencieschopnosť“, ale aj tak ďalej zápasia so štrukturálnymi sociálno-hospodárskymi problémami z hľadiska plnenia cieľov stratégie Európa 2020, ako aj s vnútornými rozdielmi v rámci regiónu. Vytvorenie tejto medzikategórie by nemalo penalizovať regióny, na ktoré sa v súčasnosti začína vzťahovať cieľ „konvergencia“, „konkurencieschopnosť“ alebo *phasing-in* a *phasing-out*;

10. opätovne vyzýva, aby sa najmä pri zavádzaní a hodnotení programov prihliadalo aj na ďalšie **kritériá, ktoré by doplnili HDP** a ktoré by umožnili lepšie zhodnotiť stupeň rozvoja každého regiónu a zistiť, aké špecifické problémy v oblasti sociálnej a územnej súdržnosti sa tu vyskytujú (rozdiely v rámci regiónu, rozdielnosť príjmov, miera nezamestnanosti, prístup k službám všeobecného záujmu (SVZ), prístupnosť a interoperabilita dopravných prostriedkov, kvalita životného prostredia, sociálne podmienky, úroveň vzdelávania atď.). Revízia v polovici plánovacieho obdobia (5+5) musí byť príležitosťou na zohľadnenie týchto nových kritérií dopĺňajúcich HDP. Žiada preto Európsku komisiu, aby vypracovala zoznam **územných, sociálnych a environmentálnych ukazovateľov rozvoja**, ktoré by sa dali uplatniť na infraregionálnej úrovni, pričom by sa mala opierať o práce EUROSTATU, monitorovacieho strediska ORATE⁽¹⁾ a OECD;

Posilnenie integrovaného prístupu

11. zasadzuje sa za **integrovaný prístup** k politike súdržnosti s cieľom podporiť vzájomnú komplementárnosť všetkých fondov (Kohézneho fondu, EFRR, ESF, EPFRV a EFRH) a uľahčiť ich využívanie pomocou integrovaného prístupu. Výbor odpo-

rúča, aby sa jasne vymedzili oblasti, na ktoré sa každý fond zameriava, a určilo sa, v akom vzťahu sú intervencie iných fondov EÚ, napr. v oblasti dopravy a životného prostredia, k vyššie uvedeným fondom, a to tak na strategickej, ako aj na operatívnej úrovni. Okrem toho by sa mali stanoviť jasné usmernenia na európskej úrovni a vytvoriť koordinačné štruktúry na úrovni jednotlivých štátov a na nižšej ako národnej úrovni;

12. chcel by mať podrobnejšie informácie, pokiaľ ide o **spôsob využitia Európskeho sociálneho fondu**, a domnieva sa, že v rámci politiky súdržnosti by tento fond mal byť začlenený medzi štrukturálne fondy. Zároveň by uvítal užšiu spoluprácu medzi ESF a EFRR. Výbor v tejto súvislosti podporuje využívanie krížového financovania a zavádzanie operačných programov financovaných z viacerých fondov (EFRR a ESF);

13. zastáva názor, že ak má Európsky sociálny fond prispieť k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 a európskej stratégie zamestnanosti, jeho **využívanie musí byť viac späté s daným územím** a musí byť plne v súlade s politikou súdržnosti, a to na základe potrieb zistených na úrovni regiónov⁽²⁾. S potešením konštatuje, že v záveroch, ktoré belgické predsedníctvo zverejnilo po neformálnej schôdzke⁽³⁾ ministrov zodpovedných za politiku súdržnosti, sa odporúča posilniť regionálny rozmer ESF, a lepšie ho tak zviditeľniť, a tým posilniť aj jeho zapojenie do regionálnych sociálno-ekonomických stratégií;

14. chcel by, aby sa **lepšie zviditeľnili projekty financované z ESF**, a to zdôraznením územného rozmeru pri realizácii s prihliadnutím na najkonkrétnejšie a praktické potreby miestnej úrovne, čo by tieto projekty viac zviditeľnilo, a doplnilo by činnosť v oblasti komunikácie a zvyšovania informovanosti, financovanú v rámci technickej pomoci na európskej, národnej a regionálnej úrovni;

15. nazdáva sa, že **rozdelenie EFRR/ESF** musí byť založené na percentuálnom pomere stanovenom na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo, že príspevky z ESF budú primerané cieľom hospodárskej a sociálnej súdržnosti v danom členskom štáte a regióne. Výbor regiónov navrhuje, aby v takto vymedzenom rámci členské štáty rozdelili prostriedky zo štrukturálnych fondov (EFRR a ESF) na vnútroštátnej úrovni, a to v spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami;

16. domnieva sa, že **flexibilitu medzi EFRR a ESF** treba v budúcnosti podporovať a uľahčovať, najmä prostredníctvom nového spoločného strategického rámca a obzvlášť v rámci koncepcie miestneho rozvoja a integrovaných plánov miest a miestnych samospráv⁽⁴⁾. Okrem toho žiada Európsku komisiu, aby do budúcich legislatívnych návrhov začlenila podobný systém pre EFRR a EPFRV, aby sa vo vidieckych oblastiach zabezpečil integrovanejší prístup;

⁽¹⁾ Observatoire en Réseau de l'Aménagement du Territoire Européen (ORATE/ESPON).

⁽²⁾ Pozri stanovisko na tému „Budúcnosť Európskeho sociálneho fondu po roku 2013“ – CdR 370/2010 (spravodajkyňa: Catuscia MARINI, IT/SES).

⁽³⁾ Neformálna schôdzka ministrov, ktorá sa konala 22. a 23. novembra 2010 v Liège.

⁽⁴⁾ Pozri článok 8 nariadenia (ES) č. 1080/2006 o trvalo udržateľnom mestskom rozvoji.

Posilnená územná spolupráca

17. podporuje **myšlienku územnej spolupráce**, ktorá by si zachovala svoju súčasnú štruktúru s tromi rozmermi, ľutuje však, že nebola podrobnejšie rozvinutá. Želá si preto, aby sa tento cieľ posilnil:

- zvýšením objemu prostriedkov, ktoré sú naň určené,
- špecifickými pravidlami, ktoré by boli lepšie prispôsobené programom územnej spolupráce, a to vďaka zvýšeniu technickej pomoci na miestnej úrovni, zjednodušeniu pravidiel auditu a kontroly, aplikovateľnej a primeranej „paušalizácii“ nepriamych výdavkov, vymedzeniu pravidiel oprávnenosti výdavkov Spoločenstva atď.,
- návrhmi, ktorých cieľom by bolo zlepšiť riadenie týchto programov;

18. odporúča, aby sa **finančné prostriedky určené na programy územnej spolupráce už nerozdeľovali na úrovni štátov, ale na úrovni Spoločenstva**. Prijemcovia pomoci z týchto programov budú musieť jasnejším spôsobom odôvodniť výsledky a prínos projektov územnej spolupráce v regiónoch vďaka prenosu osvedčených postupov a *know-how*. Výbor si želá, aby sa uprednostňoval strategický a integrovaný prístup primeraný oblastiam spolupráce a aby sa o návratnosti financií neuvažovalo v celoštátnom meradle;

19. žiada Komisiu, aby do budúcich legislatívnych návrhov začlenila ustanovenia, ktoré umožnia využiť **ESF v rámci programov územnej spolupráce** na financovanie opatrení, ktoré spadajú do jeho oblasti pôsobnosti;

20. zasadzuje sa za to, aby **tri ciele politiky súdržnosti boli skutočne komplementárne**. Intervencia Únie na cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej úrovni musí byť komplementárna s činnosťou, ktorá sa vyvíja v rámci regionálnych programov realizovaných v rámci cieľa „konvergencia“ a cieľa „regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť“. Mohla by sa povzbudzovať snaha určiť v regionálnych programoch hlavné línie alebo opatrenia na podporu územnej spolupráce, čo by okrem iného umožnilo financovať štrukturálne projekty na cezhraničnej alebo nadnárodnej úrovni. Súčasne sa treba usilovať lepšie skoordinať tri aspekty cieľa „územná spolupráca“;

21. zdôrazňuje, že je nevyhnutné **lepšie sklbiť programy územnej spolupráce s územnými stratégiami** vypracovanými na základe spoločného úsilia rôznych aktérov pôsobiacich na danom území.⁽⁵⁾ V tejto súvislosti sa nazdáva, že nadnárodné programy by mohli poskytovať podporu makroregionálnym stratégiám, ako aj integrovaným námorným stratégiám, ktoré

sa pripravujú. Takisto budú môcť cezhraničné programy podporiť súčasné stratégie zamerané na euroregióny a európske metropolitné oblasti. Výbor preto požaduje, aby sa podstatne zvýšil limit vzdialenosti 150 km, ktorý sa používa pri klasifikácii ostrovov ako pohraničných regiónov;

22. vyzýva Európsku komisiu, aby uľahčila vznik nových územných partnerstiev zjednodušením a zlepšením spôsobu riadenia programov **medziregionálnej spolupráce**. Lepšia spolupráca medzi regiónmi nielenže zaručuje koordinovaný prístup k spoločným problémom, ale tiež ukazuje, že inovatívne riešenia presahujú existujúce hranice území;

23. pripomína, že **európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS)⁽⁶⁾ je cenným nástrojom** na uľahčenie spolupráce, a to najmä cezhraničnej spolupráce. Domnieva sa, že nariadenie o EZÚS sa bude musieť v budúcom plánovacom období zjednodušiť a prispôbiť na základe skúseností získaných v súčasnom období. Toto zjednodušenie by sa mohlo týkať napríklad právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na zamestnancov, a daňového režimu EZÚS, ako aj skrátenia súčasných postupov. Okrem toho podporuje systematickejšie pridelovanie globálnych grantov týmto zoskupeniam, aby sa mohli priamo podieľať na správe štrukturálnych fondov;

24. žiada Európsku komisiu, aby zlepšila súčasnú **spoluprácu na vonkajších hraniciach**. Predovšetkým je potrebné zjednodušiť postupy a zabezpečiť väčšiu súčinnosť medzi využívaním prostriedkov z EFRR a prostriedkov Nástroja európskeho susedstva a partnerstva (ENPI) ako aj prostriedkov z Európskeho rozvojového fondu (ERF);

25. upozorňuje, že pre najvzdialenejšie regióny má územná spolupráca kľúčový význam: je nevyhnutná vzhľadom na ich geografickú polohu na najvzdialenejších vonkajších hraniciach EÚ. Požaduje, aby bol vypracovaný **„akčný plán širšieho susedstva“** s cieľom dosiahnuť lepšie začlenenie týchto regiónov do ich geografického prostredia;

Strategické priority prispôbené regionálnym špecifikám

Viac pružnosti vo vzťahu k stratégii Európa 2020

26. zdôrazňuje, že politika súdržnosti môže a musí, popri iných činnostiach financovaných Európskou úniou, i naďalej zohrávať rozhodujúcu úlohu, a tak pomáhať dosiahnuť inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast, ktorý je cieľom stratégie Európa 2020, a zároveň **podporovať harmonický rozvoj** Únie prostredníctvom zvyšovania vnútorného potenciálu všetkých regiónov a znižovania rozdielov medzi európskymi regiónmi, ako sa uvádza v článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

⁽⁵⁾ Pozri stanovisko VR z vlastnej iniciatívy „Stratégia pre oblasť Severného mora a Lamanšského prielivu“ – CdR 99/2010 fin (spravodajca: Hermann KUHN, DE/SES).

⁽⁶⁾ Pozri stanovisko z vlastnej iniciatívy „Nové perspektívy pre preskúmanie nariadenia o EZÚS“ – CdR 100/2010 rev. 3 (spravodajca: Alberto NUÑEZ FEIJOO, ES/EELS).

27. podporuje všeobecnú zásadu prepojenia politiky súdržnosti s **cieľmi stratégie Európa 2020** a jej hlavnými iniciatívami, aby sme mohli napredovať na ceste k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Domnieva sa však, že v tejto oblasti sa už v období rokov 2007 – 2013 vykonalo veľa práce, ktorú by bolo treba vyhodnotiť, skôr než sa rozhodneme pre väčšiu koncentráciu prostriedkov;

28. v tejto súvislosti pripomína, že **politika súdržnosti nesmie len slúžiť stratégii Európa 2020 a národným programom reforiem**, pretože má aj svoje vlastné ciele zakotvené v zmluve, ktorými sú znižovanie hospodárskych, sociálnych a územných rozdielov medzi regiónmi Európskej únie. Politika súdržnosti musí preto vychádzať zo stavu území, ich potrieb a rozvojového potenciálu;

29. podporuje všeobecnú zásadu, pokiaľ ide o európsky zoznam rozsiahlych tematických priorít, ktorý by nahradil súčasný systém vyčleňovania prostriedkov zo štrukturálnych fondov na striktné obmedzené kategórie výdavkov. Je však proti tomu, aby sa **príveľmi obmedzil počet týchto priorít**, ktoré by sa mali vybrať v rámci nových národných zmlúv o rozvojom a investičnom partnerstve a operačných programov, aby sa mohol miestnym a regionálnym orgánom ponechať dostatočný priestor na pretavenie cieľov stratégie Európa 2020 na územnú úroveň;

30. domnieva sa, že Komisii neprislúcha určiť za povinné niektoré z týchto priorít, ktoré by mali byť stanovené na regionálnej úrovni, a to na základe územnej diagnózy poukazujúcej na silné stránky ako aj na slabiny daného územia. Takisto **nepovažuje za vhodné nariadiť, aby sa všetky štrukturálne fondy sústredili len na tematické priority**, ktoré si regióny budú musieť vybrať zo zoznamu Spoločenstva. Bolo by to v rozpore so samotnou zásadou integrovaného prístupu, podľa ktorej stratégia rozvoja spočíva na investovaní do rôznych sektorov;

31. žiada preto Európsku komisiu, aby **zoznam tematických priorít**, ktorý by mohol byť uvedený v budúcich predpisoch týkajúcich sa politiky súdržnosti, nebol príliš obmedzujúci, nielen preto, aby sa mohla zohľadniť územná, hospodárska a sociálna rozmanitosť každého regiónu, ale aj preto, aby sa v oblasti sociálnej a územnej súdržnosti mohli prekročiť ciele stratégie Európa 2020;

Skutočne prihliadať na cieľ územnej súdržnosti

32. schvaľuje snahu o **väčšiu pružnosť pri úprave operačných programov**, ktorá umožní intervenovať na rôznych úrovniach územnej správy (subregionálnej, regionálnej, pluriregionálnej a makroregionálnej) v závislosti od špecifik daného územia alebo funkčných priestorov, ako sú povodia riek, horské oblasti, súostrovia atď. Takéto intervencie by však mali vychádzať zo spoločnej vôle aktérov pôsobiacich na danom území, a najmä územných samospráv, zapojiť sa do skutočného územného projektu, a to tak, aby nebolo pochyb, že regionálna úroveň je správnou úrovňou rozhodovania;

33. si želá, aby sa cieľ územnej súdržnosti premietol do novej štruktúry politiky súdržnosti stanovením **prioritnej územnej línie** v zozname EÚ, a tak dopĺňal témy súvisiace so stratégiou Európa 2020, aby územná súdržnosť mohla zabezpečiť vyvážené územné plánovanie s cieľom podporiť vzájomnú previazanosť medzi regiónmi a celkové zosúladenie politík. Okrem toho podporuje návrh Európskej komisie dôsledne **prihliadať na regióny, ktoré sa vyznačujú územnými špecifikami** (7);

34. zdôrazňuje, že **najvzdialenejším regiónom** by sa mala aj naďalej venovať osobitná pozornosť, vzhľadom na to, že v článku 349 Lisabonskej zmluvy sa uznáva ich špecifické postavenie. Pripomína, že je potrebné zaviesť pre tieto regióny finančné opatrenia, ktoré budú kompenzovať celý rad obmedzení, ako je odľahlosť, ostrovný charakter, malá rozloha, nepriaznivé topografické a klimatické podmienky, ako aj hospodárska závislosť od malého počtu produktov. Zdá sa, že takáto kompenzácia je nevyhnutná, ak chceme najvzdialenejším regiónom uľahčiť prístup k vnútornému trhu za rovnakých podmienok, aké majú ostatné európske regióny;

35. schvaľuje zámer **lepšie zohľadniť mestský rozmer** v politike súdržnosti prostredníctvom väčšieho zapojenia miest a mestských aglomerácií do všetkých etáp tvorby politiky súdržnosti počnúc národnými programami reforiem a zmluvami o rozvojom a investičnom partnerstve až po operačné programy. V tejto súvislosti by chcel, aby sa v rámci operačných programov primerane zohľadnil mestský rozmer, a opätovne zdôrazňuje, že by sa mal uprednostňovať integrovaný rozvoj miest. Pripomína, že mestské oblasti sa často vyznačujú veľkými hospodárskymi, sociálnymi a územnými rozdielmi, pre ktoré treba nájsť primerané riešenia. Tento integrovaný rozvoj miest by sa mal opierať o práce realizované v rámci Charty z Lipska, ktorej cieľom bolo vyskúšať nové spoločné referenčné kritériá trvalo udržateľného európskeho mesta. Mestá treba vnímať aj ako pólly rastu a rozvoja celých regiónov;

36. podporuje návrh Európskej komisie dať miestnym a/alebo regionálnym voleným zástupcom väčšiu úlohu pri vypracúvaní a zavádzaní stratégií mestského rozvoja v rámci operačných programov. Zapojiť do väčšej miery miestne a regionálne samosprávy a dať im väčšiu zodpovednosť si vyžaduje systematickejšie udeľovanie **globálnych grantov mestám**, mestským aglomeráciám a regiónom, ktorých sa to týka. Výbor regiónov sa vyslovuje za to, aby sa zachoval mestský rozmer v rámci európskej politiky súdržnosti. mestá môžu byť dôležitou hnacou silou rastu a inovácie. Okrem toho môže zintenzívnenie vzťahov medzi mestami a vidiekom osobitným spôsobom podporiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť

(7) Pozri článok 174 ZFEÚ: „ (...) je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť vidieckym regiónom, regiónom zasiahnutým zmenami v priemysle a regiónom závažne a trvalo znevýhodneným prírodnými a demografickými podmienkami, ako sú najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva, ostrovné, cezhraničné a horské regióny“.

EÚ a zároveň prispieť k realizácii stratégie Európa 2020. V záujme plnenia tejto úlohy bude takisto potrebné zaviesť v budúcnosti opatrenia zamerané na dosiahnutie sociálnej a hospodárskej stability a podporu udržateľného rozvoja miest a problematických mestských území. Tieto opatrenia by sa mali napláňovať a realizovať v rámci regionálnych operačných programov;

37. s poľutovaním konštatuje, že v dokumente **sa nespomína vidiecky rozmer**, hoci vidiecke a prímestské oblasti (podľa stanovených definícií) predstavujú viac než 80 % územia Únie. Žiada Európsku komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť spojeniu medzi rozličnými typmi samospráv – mestskými (veľké a malé mestá) a vidieckymi oblasťami – , ktoré predstavuje hlavnú zložku integrovanej politiky regionálneho rozvoja. Okrem toho by chcel, aby bol v budúcnosti vidiecky rozmer v plnej miere zahrnutý do politiky súdržnosti a aby sa našlo lepšie prepojenie a dosiahla väčšia súčinnosť medzi intervenciami EFRR, ESF a EPFRV, a to tak prostredníctvom spoločného strategického rámca, ako aj na úrovni operačných programov. Navrhuje tiež, aby sa súčasný program URBACT zmenil na program s názvom RURBACT⁽⁸⁾, ktorý by umožnil podporovať výmenu osvedčených postupov a vznik sietí zameraných na mestskú a vidiecku problematiku a na spôsoby, ako tieto dva rozmery skĺbiť;

38. preto nabáda, aby sa v rámci operačných programov **určila územná línia**, ktorá umožní financovať projekty zamerané na územné opatrenia v rámci regiónov. Nová koncepcia miestneho rozvoja sa musí stať holistickým strategickým rámcom pre miestny rozvoj všetkých príslušných oblastí, či už mestských, vidieckych alebo mestsko-vidieckych a musí byť zahrnutá do regionálnych programov;

39. ľutuje, že piata správa o súdržnosti dostatočne nepoukazuje na to, že niektoré **rozdiely v rámci regiónov** majú tendenciu prehĺbovať sa. Pre tieto rozdiely sú príznačné také javy, ako je priestorová segregácia, ktorá vedie k rôznym formám „getoizácie“, ako aj čoraz väčší úpadok niektorých odľahlých oblastí. Jednoznačný prístup na základe zodpovedajúcich štatistických údajov a opatrenia, ktorých zámerom by bolo zmenšiť tieto rozdiely v rámci regiónu, by pomohli lepšie zohľadniť cieľ územnej súdržnosti na miestnej úrovni, pod podmienkou, že budú riadené na regionálnej úrovni;

40. podporuje myšlienku, že je nevyhnutné venovať **väčšiu pozornosť iniciatívam zameraným na miestny rozvoj**, ktoré bude treba podporovať prostredníctvom systematickejšieho spolufinancovania zo strany Spoločenstva. Časť jedného operačného programu by prípadne mohla byť venovaná iniciatívam v oblasti miestneho rozvoja (napr. partnerstvá atď.). Mohlo by

⁽⁸⁾ Program RURBACT by nadviazal na program URBACT a posilnil by ho, pričom by sa opieral o skúsenosti siete RURACT, v snahe lepšie zohľadniť prepojenie medzi mestskými a vidieckymi aspektmi.

však ísť aj o výzvy na predkladanie regionálnych alebo pluriregionálnych projektov⁽⁹⁾ s cieľom nabaďovať verejných aktérov (poslancov miestnych samospráv alebo zástupcov verejných inštitúcií atď.) a subjekty zo súkromného sektora (podniky, priemyselné komory, sociálne podniky, družstvá, združenia atď.), aby vypracovali a zaviedli stratégiu miestneho rozvoja založenú na integrovanom prístupe⁽¹⁰⁾. Iniciatívy miestneho rozvoja môžu podstatným spôsobom prispieť k inštitucionálnemu rozvoju na úrovni miestnych samospráv pod podmienkou, že tieto samosprávy dostávajú finančnú podporu aj z programov technickej pomoci;

41. domnieva sa, že cieľ **územnej súdržnosti sa týka všetkých oblastí politiky Únie** a musí sa opierať o zosúladenie sektorových politík s politikou súdržnosti, ako aj o lepšie zohľadnenie územného dosahu všetkých politík Únie už vo fáze ich prípravy. V tejto súvislosti ľutuje, že Európska komisia doteraz nereagovala na jeho požiadavku, aby predložila bielu knihu o územnej súdržnosti⁽¹¹⁾;

42. s poľutovaním konštatuje, že v piatej správe o súdržnosti **sa nespomínajú služby všeobecného záujmu (SVZ)**, hoci ich úlohy sú svojou podstatou spojené s územnou súdržnosťou, ako sa to výslovne uznáva v článku 14 ZFEÚ a v protokole 26 pripojenom k Lisabonskej zmluve. Preto opätovne žiada, aby sa hodnotenie územného dosahu politík Únie na SVZ robilo *ex ante* a tiež *ex post*;

Politika súdržnosti v praxi

Strategický prístup

43. podporuje myšlienku **vytvoriť spoločný strategický rámec**, ktorý by zahŕňal Kohézny fond, Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky fond pre rybné hospodárstvo. Chcel by však, aby tento strategický rámec vymedzili spoločne Rada a Európsky parlament v spolupráci s Výborom regiónov. Tento spoločný strategický rámec by mal presne stanoviť oblasti pôsobnosti, a teda aj úlohy týchto jednotlivých fondov EÚ a ich vzájomné väzby v regiónoch EÚ, ako aj ich prepojenie s ďalšími fondmi EÚ, ktoré majú jednoznačný územný rozmer a úzky vzťah k štrukturálnym fondom, ako sú napr. finančné prostriedky transeurópskych sietí alebo prípadné budúce fondy pre životné prostredie a klímu;

⁽⁹⁾ Pozri napríklad, ako bola zohľadnená územná súdržnosť v integrovanom plánovaní štrukturálnych fondov v období 2000 – 2006 v Taliansku. Tieto integrované územné projekty zahŕňajú 7 regiónov NUTS II, pričom realizácia prebieha v rámci regiónu.

⁽¹⁰⁾ Pozri príklad miestnych akčných skupín v rámci programu LEADER+.

⁽¹¹⁾ Pozri stanovisko Výboru regiónov „Zelená kniha o územnej súdržnosti“ (spravodajca: Jean-Yves LE DRIAN, FR/SES), CdR 274/2008 fin.

44. domnieva sa, že existujúce makroregionálne stratégie môžu byť „**strategickými referenčnými rámcami na makroregionálnej úrovni**“. Regionálne stratégie vytvorené v rámci operačných programov (vychádzajúcich z troch cieľov politiky súdržnosti) sa budú môcť inšpirovať prioritami týchto makroregionálnych stratégií;

45. žiada, aby **Európska komisia spresnila obsah a podmienky „zmlúv o rozvojovom a investičnom partnerstve“**, na ktorých sa dohodne s členskými štátmi. Zdôrazňuje, že je potrebné uplatňovať v praxi zásady partnerstva a viacúrovňového riadenia, a preto navrhuje, aby sa územné samosprávy podieľali na vypracúvaní, dohodovaní podmienok a plnení týchto zmlúv, pretože sú priamo zapojené do operačných programov, ktoré sú stanovené v týchto zmluvách. Musia sa podieľať na rozhodnutiach prijímaných v rámci štátnych zmlúv v súvislosti s určovaním tematických priorít a finančnými prostriedkami týkajúcimi sa operačných programov, na ktorých sa zúčastňujú;

46. navrhuje, aby „zmluvy o rozvojovom a investičnom partnerstve“ ako aj „územné dohody pre uplatňovanie stratégie Európa 2020“ zaviedli pre každý členský štát systém viacúrovňového riadenia, kde jednotlivé úrovne územnej správy (európska, národná, regionálna a miestna) spolupracujú v rámci posilneného partnerstva s regionálnymi a miestnymi orgánmi. Žiada, aby územné samosprávy (ako orgány, ktoré spolufinancujú verejné služby a/alebo sa podieľajú na ich riadení) podpísali takéto územné dohody ⁽¹²⁾ a plne sa podieľali na ich vypracúvaní, dohodovaní, plnení a monitorovaní. Takisto ako spoločný strategický rámec tieto územné dohody budú musieť zahŕňať EFRR, ESF, EPFRV a EFRH a byť predovšetkým v súlade s národnými programami reforiem a uľahčovať ich realizáciu na danom území;

47. víta zámer vytvoriť, tak ako v súčasnom období, **operačné programy ako hlavné nástroje uplatňovania politiky súdržnosti**. V tejto súvislosti pripomína, že Európska komisia bude musieť dbať na to, aby sa územné samosprávy plne podieľali na vypracúvaní a dohodovaní týchto programov, ako aj na ich uplatňovaní v praxi;

48. podporuje vypracúvanie **výročných správ o realizácii**, ktoré umožnia informovať o plnení cieľov počas celého plánovacieho obdobia, ako sa to robí v súčasnosti. Myslí si však, že by nemalo význam zaviesť novú požiadavku hodnotiť programy priebežne, a to už od chvíle, keď Komisia potvrdí určité množstvo finančných prostriedkov;

49. podporuje návrh Európskej komisie **usporadúvať pravidelné politické diskusie** v rôznych príslušných útvaroch inštitúcií Európskej únie. V tomto ohľade je k dispozícii Európskej komisii, pokiaľ ide o organizovanie diskusií s členmi na plenárnych zasadnutiach a schôdzkach komisie COTER;

⁽¹²⁾ Určiť, ktoré územné samosprávy podpíšu tieto dohody, musia členské štáty podľa rozdelenia vnútroštátnych právomocí.

50. domnieva sa, podobne ako Európska komisia, že je mimoriadne dôležité, aby sa **ministri zodpovední za politiku súdržnosti pravidelne stretávali v rámci jedného z oficiálnych zoskupení Rady** ⁽¹³⁾, aby diskutovali o tom, ako napreduje plánovacie obdobie, a zhodnotili pokrok dosiahnutý pri plnení vytýčených cieľov;

Partnerstvá a riadenie

51. zastáva názor, že stratégia Európa 2020 bude úspešná, ak budú do jej uplatňovania zapojení všetci zainteresovaní aktéri na európskej, národnej, regionálnej a miestnej úrovni prostredníctvom **viacúrovňového systému riadenia**. V tejto súvislosti pripomína, že je potrebné zaviesť územné dohody, ktoré zabezpečia priame zapojenie regionálnych a miestnych orgánov;

52. pripomína, že je potrebné lepšie a dôslednejšie uplatňovať kritériá, ktoré pri vypracúvaní, dohodovaní a plnení európskych a národných strategických cieľov, ako aj operačných programov **umožnia využívať zásadu partnerskej spolupráce** s územnými samosprávami. Víta skutočnosť, že z hodnotení, ktoré uskutočnila Európska komisia, vyplýva, že zapojenie územných samospráv ako aj sociálno-hospodárskych aktérov pôsobiacich na danom území je rozhodujúcim faktorom úspechu politiky súdržnosti;

Výkonnosť, podmienenosť, stimuly a sankcie

53. dôrazne vyzýva územné samosprávy, aby zaistili vysokú výkonnosť svojich **administratívnych a inštitucionálnych kapacít** a zabezpečili vhodné finančné a ľudské zdroje s cieľom zvládnuť náročnosť projektov financovaných z fondov EÚ, predovšetkým z hľadiska administratívnej záťaže a byrokracie. Zdôrazňuje, že je potrebné zaistiť primeranú úroveň financovania, aby sa miestnym a regionálnym samosprávam umožnilo riadne sa zapojiť do hlavných projektov financovaných prostredníctvom štrukturálnych fondov;

54. **je rozhodne proti opatreniam** tzv. **externej makroekonomickej podmienenosti**, spočívajúcich v tom, že by sa zablokovali prostriedky zo štrukturálnych fondov určené regiónom a mestám z dôvodu pochybenia a nedostatkov ich národných vlád, alebo v prípade, že ich národné vlády nedodržiavajú pakt stability a rastu. Uplatňovanie finančných sankcií alebo stimulov v súvislosti s Paktom stability a rastu, ktorých cieľom je zabezpečiť dodržiavanie makroekonomických podmienok, by mohlo penalizovať hlavne regionálne a miestne samosprávy, ktoré nie sú zodpovedné za to, že členské štáty nedodržiavajú svoje povinnosti v tejto oblasti ⁽¹⁴⁾;

⁽¹³⁾ Mohlo by ísť o špecifické zoskupenie zamerané na politiku súdržnosti alebo o zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti, ktoré by boli venované politike súdržnosti a na ktorých by sa zúčastňovali ministri zodpovední za politiku súdržnosti.

⁽¹⁴⁾ Stanovisko VR z 1. decembra 2010 „Posilnenie koordinácie hospodárskej politiky“, spravodajca: pán TATSIS (EL/EES), Cdr 224/2010 fin, a uznesenie VR o prioritách na rok 2011, prijaté 2. decembra 2010, Cdr 361/2010 fin (konkrétne bod 10).

55. podporuje zavedenie (**internej**) **podmienosti** zameranej na zvýšenie účinnosti politiky súdržnosti. Takáto podmienenosť by mala byť úzko spätá s tematickými prioritami politiky súdržnosti a nebolo by vhodné snažiť sa prepojiť ju s rozsiahlejšími štrukturálnymi reformami, ktoré sú len voľne spojené s vykonávaním tejto politiky. Mala by sa zamerať na tie štrukturálne a inštitucionálne podmienky, ktoré sú nevyhnutné na zaistenie čo najlepšieho využívania prostriedkov určených na súdržnosť. Mala by byť jednoduchá, uplatniteľná, primeraná a overená ex-ante;

56. podporuje **zachovanie európskeho spolufinancovania**, ktoré je zárukou toho, že sa aktéri v teréne s projektom viac stotožnia a budú zaň niesť priamu zodpovednosť. Tak ako v súčasnom období výška spolufinancovania zo strany Spoločenstva musí byť prispôbená jednotlivým cieľom podľa úrovne rozvoja každého regiónu. Na druhej strane je proti akékoľvek revízií, pokiaľ ide o znižovanie miery spolufinancovania, ktorá by po dosiahnutí medziinštitucionálnej dohody o budúcom rozpočtovom výhlade nemala slúžiť ako regulovateľná premenná v prípade rozpočtových obmedzení. Okrem toho má isté pochybnosti o modulovaní miery spolufinancovania v závislosti od prínosu Spoločenstva, druhov opatrení a príjemcov, ako to navrhuje Európska komisia. Takáto úprava by mohla byť zložitá, mohla by spôsobiť nezrovnalosti a ešte viac skomplikovať úlohu správnych orgánov. Napokon pripomína, že miera spolufinancovania pre jednotlivé línie sa musí určiť v rámci každého operačného programu, aby bola primeraná stanoveným prioritným cieľom;

57. **nesúhlasí s návrhom vytvoriť výkonnostnú rezervu** na podporu cieľov stratégie Európa 2020, keďže sa zdá, že by bolo ťažké definovať objektívne kritériá pridelovania týchto prostriedkov. Takáto výkonnostná rezerva by mohla byť prospešná regiónom s najlepšimi výsledkami, nezohľadňovala by však úsilie niektorých regiónov, v ktorých možno nie sú priaznivé územné, hospodárske a sociálne podmienky, a ani povahu niektorých, predovšetkým zložitých integrovaných riešení, ktoré si vyžadujú dlhodobú prípravu. Výkonnostná rezerva by takisto mohla znamenať, že si členské štáty stanovia málo ambiciózne ciele. Okrem toho sa nazdáva, že vytvorenie výkonnostnej rezervy, či už by bola stanovená na úrovni Spoločenstva alebo štátov, nie je zárukou efektívnejšieho investovania. Mohol by však podporiť vytvorenie flexibilnej rezervy, ktorá by nespočívala na výkonnosti a bola by vytvorená na základe prostriedkov získaných automatickým zrušením viazanosti v priebehu plánovacieho obdobia. Jej cieľom by bolo:

— financovať experimentálne iniciatívy v oblasti inteligentného, udržateľného alebo inkluzívneho rastu,

— alebo zapojiť štrukturálne fondy v prípade hospodárskej, sociálnej alebo environmentálnej krízy, a to v spojení s Európskym fondom na prispôbenie sa globalizácii a Fondom solidarity Európskej únie;

58. **uznáva, že je skutočne potrebné zaviesť nové formy finančnej podmienosti (tzv. interné formy), ktoré by boli späté s výsledkami.** Aby však bolo možné zabezpečiť dôsledné uplatňovanie systému štrukturálnej podmienosti, považuje za nevyhnutné vymedziť všeobecné, spravodlivé a primerané kritériá opierajúce sa o zásadu rovnakého zaobchádzania, na základe ktorých by bolo možné jednoznačne stanoviť, či bola určitá podmienka splnená. Vyčísliteľné ciele musia slúžiť na strategické riadenie plánovania a nemôžu byť spojené s neúmernými dodatočnými nákladmi. Sú stanovené pomocou obmedzeného počtu ukazovateľov z hľadiska realizácie a výsledkov a umožňujú zmerať pokrok dosiahnutý v porovnaní s východiskovou situáciou a zhodnotiť realizáciu cieľov s dôrazom na prioritné línie. Preto by sa v tejto súvislosti nemali ukladať sankcie, ak očakávané výsledky neboli celkom dosiahnuté. Ako to pripomenuli ministri zodpovední za politiku súdržnosti, ktorí sa zišli 22. a 23. novembra 2010 v Liège, v súčasnosti sa uplatňujú rôzne druhy „podmienosti“, ktorých účinnosť sa už osvedčila. Konkrétne ide o pravidlo automatického odobratia pridelených prostriedkov, pravidlá uzávierky, schvaľovanie systémov kontroly a auditu, zásady doplnkovosti a spolufinancovania atď. Tieto interné formy podmienosti sa teda budú môcť i naďalej uplatňovať a zlepšovať;

59. pripomína, že vzhľadom na protihodnotu, ktorú prinášajú územné samosprávy so zreteľom na rešpektovanie zásady spolufinancovania, Výbor regiónov má plné právo podieľať sa spolu s členskými štátmi a Európskym parlamentom v rámci „**task force**“ **zameranej na problematiku podmienosti** na konštruktívnom dialógu, ktorý si želá Európska komisia s cieľom podrobnejšie rozpracovať jednotlivé spôsoby určovania podmienosti intervencií, ktoré sa uvádzajú v piatej správe o súdržnosti;

Hodnotenie a očakávané výsledky

60. podporuje návrh Európskej komisie **zamerať sa viac na výsledky** prostredníctvom jasných a merateľných cieľov a ukazovateľov výsledkov, ktoré by boli stanovené vopred na základe špecifických cieľov každého regiónu. Upozorňuje však Komisiu, aby výsledky nehodnotila iba na základe pokroku v dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020. Pripomína, že plánovacie obdobie 2007 – 2013 už znamenalo istý pokrok v tejto oblasti vďaka zavedeniu hodnotenia *ex ante*, priebežného hodnotenia a hodnotenia *ex post*, ktoré bude najprv treba vyhodnotiť, kým sa začneme serióznejšie uberať týmto smerom;

61. podporuje myšlienku, aby sa používal **obmedzený počet spoločných ukazovateľov**, ktoré by boli späté s cieľmi hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a stratégie Európa 2020, čo by umožnilo Európskej komisii uskutočňovať globálne a kontinuálne hodnotenie počas celého plánovacieho obdobia. Väčšina ukazovateľov by však mala byť stanovená na regionálnej úrovni na základe územných špecifik každého regiónu a zvolených prioritných línií a mala by odrážať potrebnosť daného riešenia pre rozvoj územia;

Nástroje finančného inžinierstva

62. **podporuje využívanie nástrojov finančného inžinierstva**, aby sa zvýšil stimulačný účinok fondov Spoločenstva. Lutuje však, že Komisia pri stanovovaní nároku na pomoc uplatňuje tematické obmedzenia, a považuje za žiaduce ponechať členským štátom právomoc rozhodnúť, na ktorej úrovni (národnej, regionálnej) sa tieto finančné nástroje využijú najúčinnejšie. Používanie týchto nástrojov sa však bude musieť zjednodušiť a jasne vymedziť v snahe:

- uľahčiť účasť EIB a iných bankových inštitúcií pôsobiacich na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni,
- povzbudiť územné samosprávy, aby viac využívali tieto nástroje a zabezpečili ich uplatňovanie, a
- zodpovedať potrebám všetkých regiónov, veľkých aj malých, pretože súčasné nástroje sú nastavené výhradne na použitie vo veľkom rozsahu;

63. má isté pochybnosti, pokiaľ ide o návrh Európskej komisie poskytovať **finančnú podporu podnikom**, predovšetkým prostredníctvom nástrojov finančného inžinierstva, a využívať granty na spolufinancovanie programov cielene zameraných na inováciu, ochranu životného prostredia atď. Pomoc podnikom v rámci politiky súdržnosti nemôže byť poskytovaná len prostredníctvom finančného inžinierstva, ktoré nevylučuje potrebu grantov, keďže nie všetky aktivity je možné financovať pomocou pôžičiek. Kríza ukázala, že v čase hospodárskej recesie nástroje založené na trhu nie sú funkčné. Takisto nie sú všetky orgány schopné uskutočňovať projekty financované z pôžičiek. Územné samosprávy by mali určiť, aký typ pomoci je najvhodnejší podľa hospodárskej a podnikateľskej štruktúry každého regiónu a v spojitosti s politikou hospodárskej súťaže a najmä s regionálnou pomocou;

Zjednodušenie

64. **je proti akejkoľvek podstatnej zmene súčasného systému riadenia** štrukturálnych fondov, ako to navrhuje Európska komisia v rámci revízie finančného nariadenia. Vyzýva preto Európsku komisiu, aby zachovala súčasný systém, ktorý začína prinášať svoje ovocie, pokiaľ ide o znižovanie miery chýb a nezrovnalostí, a ktorý bude treba primeraným spôsobom zlepšiť a zjednodušiť;

65. zdôrazňuje, že účinnosť a zlepšenie výsledkov politiky súdržnosti si vyžadujú najst **rovnováhu medzi jednoduchosťou a účinnosťou postupov a finančného riadenia**, aby sa zvýšila realizovateľnosť a transparentnosť politiky súdržnosti. Súčasťou tejto rovnováhy by bolo tiež priznať regiónom plné právomoci v oblasti riadenia a kontroly regionálnych operačných programov. Okrem toho by Výbor regiónov mal

mať možnosť navrhnúť riešenia, ktoré majú za cieľ zjednodušiť pravidlá využívania fondov pre správne orgány a pravidlá získavania finančných prostriedkov pre príjemcov. Takisto vyzýva Európsku komisiu, aby pokračovala v úvahách o zjednodušení, najmä v snahe skrátiť lehoty preplácania výdavkov príjemcom;

66. nabáda Európsku komisiu, aby používala zjednodušené metódy preplácania prostredníctvom **paušalizácie výdavkov**, či už ide o EFRR alebo ESF. Apeluje na členské štáty, aby podporili územné samosprávy v snahe pomôcť rýchlo zaviesť do praxe tieto opatrenia, ktoré okrem iného umožnia zamerať sa pri plánovaní viac na očakávané výsledky;

67. privítal by **revíziu postupov** súvisiacich s programami **územnej spolupráce** s cieľom vytvoriť spoločné pravidlá pre všetky programy tak, aby sa audítorské postupy uznávané na národnej úrovni mohli uplatňovať aj na partnerov a aby hlavní partneri nemuseli overovať audity z iných členských štátov;

68. vystríha Európsku komisiu pred dôsledkami navrhovaného zavedenia **vyhlásenia o hospodárení**, na ktorom by sa mali podieľať správne orgány a Dvor audítorov. Takýto návrh nesmie skomplikovať prácu regionálnych a miestnych orgánov, pokiaľ ide o pravidlá kontroly a auditu, a nesmie zbaviť Európsku komisiu zodpovednosti, ktorú má v tejto oblasti z hľadiska výkladu a podpory;

69. zdôrazňuje, že **finančná kontrola a audítorská prax** sa musia jednoznačne zakladať na dodržiavaní právnych predpisov a mali by byť primerané. Rozhodne odmieta tzv. „nenápadnú“ reguláciu, pri ktorej sú riadiace orgány „nabádané“, aby vytvorili určité plány hodnotenia, pričom taká povinnosť neexistuje a štandardizované kontrolné zoznamy, ktoré poskytuje Výbor pre koordináciu fondov a ktoré používajú audítori, obsahujú položky, ktoré sa nenachádzajú ani v nariadeniach EÚ, ani ich nevyžadujú vnútroštátne predpisy;

70. víta návrh Európskej komisie vyňať prvý rok plánovania z **pravidla automatického zrušenia viazanosti**, a želá si, aby sa tento prvý rok vykazoval až pri uzávierke operačného programu. Takéto opatrenie umožní zmierniť oneskorenie, ku ktorému došlo na začiatku plánovacieho obdobia. Európska komisia a členské štáty by však mali dbať na to, aby operačné programy boli schválené čo najskôr, aby sa znížilo riziko oneskorenia na začiatku plánovacieho obdobia;

71. s poľutovaním konštatuje, že Európska komisia nenavrhuje žiadne zjednodušenie, ktoré by sa týkalo **projektov vytvárajúcich príjmy**, ktorých zložitý spôsob výpočtov je kontraproduktívny a odrádza potenciálnych predkladateľov projektov. Okrem toho nabáda Európsku komisiu, aby zjednodušila a urýchlila systém schvaľovania veľkých projektov;

72. podporuje snahu zosúladiť **pravidlá týkajúce sa oprávnenosti výdavkov**, pokiaľ ide o oblasti činnosti, finančné nástroje a prostriedky, vďaka podrobným ustanoveniam spoločného strategického rámca a uplatňovaniu právnych ustanovení, ktoré z nich priamo vyplývajú, aby sa zjednodušili postupy implementácie a znížilo riziko vzniku nezrovnalostí. Bude však potrebné dbať na to, aby sa regionálne a miestne orgány v plnej miere podieľali na vytvorení týchto pravidiel spolu s členskými štátmi, s cieľom zabezpečiť správny spoločný výklad a riadne uplatňovanie predpisov Spoločenstva na národnej ako aj na regionálnej úrovni.

V Bruseli 1. apríla 2011

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO
